

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת אחרי מות - קדושים

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ה. מתנות עניים בשדה
- ה. קדושת ישראל והשבת
- י. איסורי עריות
- י. מצות כיסוי הדם
- י. דין פיגול
- י. איסורי עוול בפה ובממון
- כ. דיני כלאים
- ל. איסור ע"ז וכישוף
- ל. מצוות שבין אדם לחברו
- ל. עינוי יום הכיפורים לדורות
- מ. דין שפחה חרופה
- מ. איסור לעשות כמעשי הגויים
- מ. עונשי איסורי עריות
- נ. איסור אכילת דם
- ע. דין ערלה ורבעי
- ר. איסורים ממעשי הגויים
- ש. איסור שחוטי חוץ
- ש. איסור הקרבת חוץ
- ש. סדר עבודת אהרן ביום"כ

פנינים

"ואיש איש מבית ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יאכל כל דם ונתתי פני בנפש האכלת את הדם"
ביאור נאה לכך שדווקא אצל האוכל דם מצינו לשון חריפה זו "ונתתי פני". כתוב בגמרא (ברכות כ:): שהקב"ה נושא פנים לישראל מפני שהם מברכים ברכת המזון אפילו על אכילה מועטה של כזית. אמנם, כל הדרשה הזו נכונה רק אם אנו אומרים ששתיה בכלל אכילה, אבל אם נסבור כרבי מאיר (ברכות מט:): 'ואכלת זו אכילה ושבעת זו שתיה, ואכילה רגילה היא בכזית ואין לומדים מהפסוק ש'ושבעת' בא ללמד שחייבים מדאורייתא בברכת המזון רק בשיעור שביעה, לפי זה לרבי מאיר ניתן לפרש את הפסוק "לא תאכל דם" שהוא דווקא בדרך אכילה כגון בדם קרוש אבל דם נוזלי אפשר כיון ששתיה אינה בכלל אכילה. לכן מי ששותה דם מגלה דעתו שסובר כרבי מאיר וממילא אין סיבה לקב"ה לשאת פניו אליו שאינו מחמיר לברך על כזית כי הוא מעיקר הדין וממילא הקב"ה נותן בו פניו כיון שאין לו את הזכות של נשיאת פנים. (חת"ס)

"ואשה אל אחותה לא תקח לצרור"

לכאורה לשון הפסוק קשה, שהרי קודם נושא אדם אשה ורק אז יכול לקחת גם את אחותה, ואם כן, היה צריך להיות כתוב 'ואחות אל אשה לא תקח', או 'אחות אשתך לא תקח'. בגמרא (פסחים קיט:): אמרו חז"ל: 'עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שייגמל חסדו לזרעו של יצחק. לאחר שאוכלים ושותים נותנים לו לאברהם אבינו כוס של ברכה לברך ואומר להם איני מברך... אומר לו יעקב טול וברך, אומר להם איני מברך שנשאתי שתי אחיות בחייהן שעתידיה תורה לאוסרן עלי'. לפי זה, נבין היטב: יעקב אבינו היה צריך להתחנת עם רחל, בא לבן והחליף לו את רחל ללאה. לכן כשהתורה אסרה זאת מאוחר יותר, כתבה "ואשה אל אחותה לא תקח". למרות שכאן רחל הייתה ה'אשה' ולא ה'אחות', ועם האחות - לאה, התחנת יעקב כביכול בטעות, עם כל זה, אילו היה מדובר לאחר מתן תורה, היה אסור לו לקחת את רחל - ה'אשה', על אחותה. (ר' העשיל מקראקא)

"לא תלך רכיל בעמך ולא תעמוד על דם רעך"

כאשר אדם מספר לחברו, שפלוני דיבר עליו רע, לכאורה נדמה שהוא עושה זאת מתוך ידידות. ברם, לאמיתו של דבר אמרו חז"ל: "לשון הרע הורגת שלשה: האומר, הנאמר עליו והמקבלו", ולפי זה, הוא גורם רעה לזה שנחשב בעיניו כידיד, שכן על ידי זה שהוא משים אותו למקבל לשוה"ר הריהו מביא עליו עונש וגורם סכנה לחייו. אם תעבור על "לא תלך רכיל" הרי אתה עובר גם על "לא תעמוד על דם רעך" לפי שאתה מסכן את חייו של זה הנחשב בעיניך כ"רעך". (מעיינה של תורה)

"והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה ובין העוף הטמא לטהור"

יש לבאר מדוע התורה כתבה בשינוי בפסוק זה, ובבהמה הוזכרה הבהמה הטהורה בתחילה ורק לאחר מכן הטמאה, ואילו בעוף הפכה התורה את הסדר והקדימה הטמא לטהור. ויש לבאר: א. משום שיש יותר בהמות טמאות מטהורות ולכן הקב"ה הראה למשה רק את הטהורות, אבל בעוף ישנם יותר טהורים מטמאים ולכן הראה לו רק את הטמאים. ולכן כתוב 'והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה', דהיינו שיכירו יפה את הבהמות הטהורות, כדי שידעו להבדיל שהשאר הם טמאים. ואילו בעוף יש להכיר את הטמאים שהם המיעוט כי השאר טהורים. (חזקוני) ב. בבהמה הידיעה היא על סימני הטהרה ואילו בעוף הידיעה היא על המינים הטמאים. (הגרמ"ד מבריסק) ג. בבהמה יש לשחוט ב' סימנים, אפילו אם הסימן הראשון טהור אם השני לא נשחט רובו בהכשר - הבהמה טמאה. אבל בעוף הדין מספיק שיישחט סימן אחד כהלכתו ולכן אם הסימן הראשון הוא טמא למרות זאת ניתן לאכול את העוף בשחיטת הסימן השני כראוי. (דרוש שמואל) ד. אם יש ספק בכשרותה של הבהמה, אזי הדין הוא שבהפסד מרובה ניתן להתיר. לפי זה, בבהמה כתוב קודם הטהורה להורות שיש להתאמץ בכשרותה יותר מפני ההפסד אבל בעוף יש להחמיר יותר ולכן מוזכר הטמא ראשון. (טיפ טיפה מן הים) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשע"ט)

שאלה לשולחן שבת

"ומזרעך לא תתן להעביר למולך"

בגמרא (סנהדרין סד:): כתוב: 'אמר רב אחא בריה דרבא: העביר כל זרעו - פטור. שכתוב "מזרעך" - ולא כל זרעך'.

מבואר, שמי שמעביר את כל זרעו למולך פטור בשונה ממי שמעביר רק חלק מזרעו.

ויש לבאר כיצד יתכן הדבר שמי שהגדיל להרשיע ובחר להעביר את כל זרעו למולך יהיה דינו קל יותר ממי שחטא פחות ממנו, והרי הסברה הפשוטה היא להחמיר יותר בדינו של החוטא הגדול יותר.

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש
לע"נ מרת נחמה בת גבריאל
ת.נ.צ.ב.ה

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. סוג קרבן בפרשה
- ב. "ולא תלכו _____ הגוי"
- ג. צריך לאהוב אותו כמוך
- ד. אסור לאכול על ה_____
- ה. מידת לח
- ו. "_____ לו מחטאתו אשר חטא"
- ז. יש להדר פניו
- ח. שיחרור ע"י שטר נקרא:
- ט. "והבדלתם בין הבהמה ה_____ ל _____"
- י. "עם הארץ _____ באבן"
- כ. יש להשאיר בו את העוללות
- ל. ממתנות העניים בשדה
- מ. אסור לשים לפני עיוור
- נ. בשנת הנטיעה הרביעית, הפירות הם: (לשון המשנה)
- ס. רש"י: רכיל=?
- ע. ימותו ללא בנים
- פ. קרבן הנאכל ביום השלישי נחשב _____
- צ. "אתן את פני באיש" - ולא ב _____ (רש"י)
- ק. בשנת הנטיעה הרביעית, הפירות הם: (לשון הפסוק)
- ר. אסור ללכת-
- ש. מפניה יש לקום
- ת. "לא _____ את אחיך בללבך"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "ולא _____ הארץ אתכם"
- ב. מבני אהרן
- ג. יש להזות מהדם אף על חלק זה של מזבח הזהב
- ד. בגדי הכהן הגדול ביוה"כ היו עשויים
- ה. השעיר משולח אל ארץ _____
- ו. אסור להיות במשכן מבואו של הכה"ג עד-
- ז. "שור או כשב או _____"
- ח. קרבן
- ט. בגד כהונה המשותף לכל הכהנים
- י. נאמר בשעת הסמיכה על הפר והשעיר
- ך. שם של עבודה זרה
- ל. יש לו בגדי לבן ובגדי זהב
- ם. ארץ שאין לעשות כמעשיה
- ן. עוד ארץ שאין לעשות כמעשיה
- ס. כך מתרגם אונקלוס את המילה - "ושחט"
- ע. כמה פעמים מזה הכה"ג מן הדם לפני הפרוכת?
- ף. מה כתוב במקום -'יחבוש'? (את המצנפת)
- ץ. אנו מצווים שלא לטמאות את _____ בחטאים
- ק. "_____ הכהן את הדם על מזבח ד'"
- ר. בו יש לכסות את הדם
- ש. הכהן הגדול סמך את שתי ידיו על _____ השעיר
- ת. הכהן הגדול הביא ממנה מלא חפניו

ואלה שמות

"ולא יזבחו עוד לשעירים"

רש"י מפרש שהכוונה לשדים. אלו שמות נוספים יש להם מלבד שעירים ושדים? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"לא תקום ולא תטור את בני עמך" - איך עושים זאת? אדם החותך בשר שלפנתך חתך את ידו בטעות בסכין, האם תחזור היד הפצועה ותנקום ביד הפוצעת?! כן הדבר בעם ישראל שכולם כגוף אחד הם. "ואהבת לרעך כמוך" רבי עקיבא אומר: זהו כלל גדול בתורה. בן עזאי אומר: "זה ספר תולדות אדם... בדמות אלקים עשה אתו" זה כלל גדול מזה. ואף הנודר לחברו פותחים לו ואומרים לו האם היית נודר אם היה נופל מנכסיו והיית צריך לסייע לו?! שאמר רבי זעירא: עניות מצויה. כמו שהיה עם אותו האיש העני שהיה לו דין עם אדם עשיר ותבע אותו לדין אצל רב. שלח רב לאותו העשיר שיבוא אליו לדין, אמר העשיר: עם אותו העני אני החשוב אבוא לידון?! הרי אני כל כך עשיר שכל הגמלים שבארצות ערב (ששם מרובים הגמלים) לא יכולים לטעון את המפתחות לבית אוצרותי! (בדרך גוזמא כמובן), כשרב שמע דבריו אלו אמר: 'והרי מה הוא מתגאה במה שאינו שייך לו?! יהי רצון שתשרה בנכסיו מארה!' מיד יצא גזירה מלפני המלך שיכנס הוא וכל אשר לו לאוצר המלך. בא העשיר לפני רב, פייסו ואמר לו: 'אנא תחזור התפלל עלי שיחזור בו המלך ויפטרני ויחזיר לי רכושי'. התפלל רב עליו, וחזר צו המלך מחדש ופטרם מאיבוד נכסיו. (ע"פ ירושלמי נדרים ט' ד')

מילה בפרשה

**מורים ללכת לשם,
בגלל שהוא גרשם,
חיילים שרוקנו העיר,
שציפו ממני להעיר.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"יעמד הי"

איפה עוד בתורה כתוב 'יעמד'? (2 תשובות)

מצאו נא בפרשה:

1. מילה בלשון יחיד שאם תיקרא מסופה לתחילתה תשתנה ללשון רבים.
2. שני ארצות המופיעות בפסוק אחד.
3. שם של שכונה בירושלים.
4. מילה המופיעה 4 פעמים בפסוק אחד.
5. פסוק שמתחיל ומסתיים באות מ'.
6. שמות של שתיים ממסכתות הש"ס בתרגום אונקלוס.

מתי נאמר לשוחט שלכתחילה יברך על השחיטה רק לאחר ששחט?

"כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא ואמר לבני ישראל דם כל בשר לא תאכלו כי נפש כל בשר דמו הוא" כדי להכשיר בשר באכילה אנו נוהגים למולחו או לצלותו כדי שישאב הדם לחוץ. אך הכבד שונה הוא בהלכותיו ולא תועיל לו מליחה מפני שכולו דם אלא רק צליה לבדה מכשירה אותו. בכל התורה כולה מופיעה המילה 'כבד' בראשי תיבות פעמיים בלבד, ושתיהן בפסוק בפרשתנו: "כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא ואמר לבני ישראל דם כל בשר לא תאכלו כי נפש כל בשר דמו". והדבר מפליא ביותר, שבתורה עצמה רמזו לנו שהכבד שונה היות וכולו דם: "כל בשר דמו"!

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

פרשות אחרי מות וקדושים עוסקות בעיקר בענייני יוה"כ וקדושת ישראל. בפרשת אחרי מות ישנם 80 פסוקים, בפרשת קדושים 64 פסוקים, וביחד: 144 ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים: "אדם לא יהיה באהל" = בגימטריא = 144

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: הכיזד יתכן שתחול על האשה חובה למול את בנה? אם בנה אינו מהול ורוצה לעשות פסח אזי מילת בנה מעכבת וחייבת למולו. (מהרש"א יבמות עא:). **לסדר את הפרשה** - "שלוש שנים יהיה לכם ערלים". **חידון א' ת'** - איל אשם, בחוקות, גר, דם, היז, ונסלח, זקן, חופשה, טמאה טהורה, ירגמוהו, כרם, לקט, מכשול, נטע רבעי, סוחר, ערירים, פיגול, ציבור, קדש הילולים, רכיל, שיבה, תשנא. **חידון א' ת' הפור** - תקיא, נדב, גג, בד, גזרה, צאתו, עז, זבח, אבנט, וידוי, מולך, כהן גדול, מצרים, כנען, ויכוס, שבע, יצנוף, הארץ, וזרק, עפר, ראש, קטורת. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת משפטים: "אך אם יום או יומים יעמד", בפרשת פינחס: "ולפני אלעזר הכהן יעמד". 1. "ונתן"=נתנו. 2. "כמעשה ארץ מצרים אשר ישתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען". 3. "מבית ישראל". 4. "מאזני צדק אבני צדק איפת צדק והין צדק". 5. "מאזני צדק... מארץ מצרים". 6. עירובין, יומא. **ואלה שמות** - מזיקין, שדים (מפני שמצויים בעיקר בשדות או מלשון מקום שדוד), רוחין, לילין, רשפים, פרחים, טלטלנים, שעירים (מפני שמרקדים כשעירים), שטנים. **מילה בפרשה מצורע** - כבש. "על העיר הוא השתלט" - כבש את העיר, ושיטח לה את הדלת" - שיטח=כבש, "אז שם מאכל בהשריה" - כבש (במלח או חומץ), "לבהמה שבראש העליה" - כבש שהוא בהמה וכן כבש היא עליה משופעת. **טמונות בפרשה** - 1. מוט - "אחרי מות" (טז,א). 2. איסור אכילה ביוה"כ (טז,כא). 3. "פאת זקן" (יט,כז). 4. "בכל עת" (טז,ב). 5. איש איטי - "ביד איש עתי" 6. כתב חרטומים - "כמעשה ארץ מצרים" (יח,ג). 7. "אווזין ותרגולין" (רש"י יז,ג). 8. "ולא תקיא הארץ אתכם" (יח,כח). 9. "לא תלך רכיל בעמך" (יט,טז). 10. "וכתובת" (יט,כח). 11. "אחת למעלה ושבע למטה" (רש"י טז,יד). 12. "בהמתך לא תרביע כלאים" (יט,יט). 13. "וכתובת קעקע לא תתנו בכם" (יט,כח). 14. "ובין העוף הטמא לטהור" (ככה). **טמונות בהפרשה** - 1. "כבני כשיים" (טז,ז). 2. "בחרב ימותו" (טז,ג). 3. "זשתו את יינם" (טז,יד). 4. "וכל הגבעות תתמוגגנה" (טז,יג). **שאלה לשלחן השבת פסח** - שאלנו: מדוע לא תיקנו לנו חכמים ברכה מיוחדת למצות סיפור יציאת מצרים שנוכל לברך קודם תחילת סיפור הדברים? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. יוצאים ידי חובה בברכת 'גאל ישראל' שאמרו בתפילת מעריב. (מאירי). 2. יוצאים ידי חובה בקידוש שאומרים 'זכר ליציאת מצרים'. (רבינו פרץ). 3. יוצאים ידי חובה בברכת 'אשר גאלנו' שבסוף מגיד. (שבלי הלקט). 4. אין מברכים על מצוה זו מפני שאין שיעור קבוע, וגם בדיבור אחד יוצא ידי חובתו אלא שכל המרבה הרי זה משובח. (הרשב"א). 5. משום שעיקר המצוה היא בלב ואין מברכים על מצוה שבלב. (המהר"ל). 6. יש שנהגו לכוון בברכת הלל שבבית הכנסת אף על סיפור יציאת מצרים. 7. משום שזו מצוה מובנת ושכלית לכן לא מברכים עליה. (רבינו בחיי). 8. מפני שנפטרים כבר בברכת התורה. שהרי אף העוסק בהלכות הפסח נחשב לו כסיפור יציאת מצרים. (הגיש"כ). 9. מאחר שכדי לקיים מצוות זכירה אנו נמלצים לשכוח וזה חסרון באדם לכן לא מברכים על כך. 10. 'ברוך המקום ברוך הוא' - זו הברכה של סיפור, 'ברוך שומר הבטחתו' המלכות.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com, מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ואם פרוח יפרח" (יג,ב)

הפטרת אחרי מות "הלוא כבני כושיים" (עמוס ט' ז' - טו')

טמונות בהפטרה

כל הזכויות שמורות לאהרון בין.

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775